

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ

(PROCEEDINGS)

การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ครั้งที่ 1

"ท้องถิ่นวิถีชีวิต"

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21

วันพุธที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2559

ณ โรงแรมแกรนด์ฮิลล์รีสอร์ทแทนดิลปาว

กองบรรณาธิการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชรัตน์ ปราณี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ นิยม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลดา เตชาเกียรติไกร อธิการุณวงศ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิชา กาวิละ
5. อาจารย์ ดร.สมญา อินทรเกษตร
6. อาจารย์ ดร.เรณู อยู่เจริญ
7. อาจารย์อภิญญา แพร่ต่วน
8. นางสาวประทานพร กัลยา
9. นางสาวชนาพร สรวงเทพ
10. นางสาวชนิดา คล้ายยา

สารบัญ

บทความรับเชิญ	หน้า
• รูปแบบการพัฒนาทุนทางสังคมของปราชญ์ชาวบ้าน ธานี เกสทอง	1
• การจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน อนุชา ม่วงใหญ่	14
บทความจากการประชุมวิชาการ	
• ผลกระทบของศักยภาพการปฏิบัติงานของสมุห์บัญชีที่มีต่อความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์ในเขตภาคเหนือ กรณีการ์ แสนทองจี	17
• ประเทศไทย 4.0 สู่ ท้องถิ่นไทย 4.0 กฤตติกา เศรษฐอมรกุล	26
• การมีส่วนร่วมในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ เฉพาะกรณีศึกษา กองพันบิน ศูนย์การบินทหารบก กันณพัตส บุญล้ำ	32
• ปัญหาอันส่งผลให้วัยรุ่น อายุระหว่าง 13-15 ปี ไม่ศึกษาต่อ กรณีศึกษา ในตำบลลำสนธิ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี กิตติยาภิข ผาคี	38
• การปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดการการผลิตผ้าทอในชุมชนบ้านทราย ตำบลบ้านทราย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เขมิกา สงวนพวง	44
• เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชน บ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบูรณ์ จรรยาพัตร์ สุวรรณศักดิ์	50
• ระบบสารสนเทศการแจ้งซ่อมครุภัณฑ์ผ่านคิวอาร์โค้ด จักรพันธ์ จันทรเชียว	56
• การผลิตไบโอดีเซลจากน้ำมันพืชเหลือทิ้งในชุมชนตลาดมอกล้วยไข่ จารุกิตติ พิบูลนฤดม	66
• การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารงานการเงินการบัญชีและพัสดุภาครัฐ สำหรับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จิณาภา โพธิ์วิจิตร	72

รายชื่อผู้ประเมิน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปจรรย์ ผลประเสริฐ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ธัชณิน จงจิตวิมล
4. รองศาสตราจารย์ ดร.พัชราภา สิงห์ธนสาร
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง
6. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ชันกสิกรรม
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ทินพันธุ์ เนตรแพ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรนต์ ศรีนพรัตน์วัฒน
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยรัตน์ ปราณี
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตย สิงห์ทองชัย
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิชา กาวิละ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ลีตระกูล
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลหล่า ตรีเอกานุกูล
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา มิ่งฉาย
16. นาวาเอก ดร.อนุชา ม่วงใหญ่
17. ร.ต.อ. ดร.วิเชียร ต้นศิริคงคล
18. ดร.สติธร ธนานิธิโชติ
19. ดร.สุภาเพ็ญ ปาณะวัฒนพิสุทธิ

มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์
นครสวรรค์

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การยกระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องความมั่นคงในประชาคมอาเซียนของนักศึกษา : กรณีศึกษารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พัชยา เลือดชัยพฤกษ์	263
รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของผู้บริโภค Generation Y ในภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พัชชญาน์ แซ่โจ้ว	271
ผลการสอนโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ Top-Down และ Bottom-Up ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของการเรียน วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พัทธดนย์ สนธิรักษ์	280
วังนลลิตาในวรรณกรรมนิวกาลม พิมพ์ณัฐ รัตนศรทอง	289
วัฒนธรรมทางการเมืองไทยในทัศนคติของนักศึกษารัฐศาสตร์ปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พิสิษฐกุล แก้วงาม	296
การเปรียบเทียบผลการเกิดก๊าซชีวภาพจากผักตบชวาและต้นกระถินยักษ์ ภาคิน มณีโชติ	303
การออกแบบและพัฒนาระบบรดน้ำสนามหญ้าพลังงานแสงอาทิตย์ แบบตั้งเวลาปิดภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ภาคิน มณีโชติ	310
การพัฒนาทุนมนุษย์ด้วยทุนทางสติปัญญาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 ยชญ์สุธา วิชัยธนพัฒน์	321
การสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างสื่อเชิงสัญลักษณ์สำหรับลดต้นทุนการผลิตข้าว และสารเคมีทางการเกษตรภายใต้แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษา นายสมอน วีระปิง ยรรยงวรกร ทองแย้ม	330
การใช้สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ในการประเมินวัสดุเหลือใช้ ในการทำพลังงานอัดแท่ง รพีกร ฉลองสัพพัญญู	339

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
• ส่วนผสมทางการตลาดบริการและความพึงพอใจของลูกค้าชาวไทยต่อการให้บริการของโรงแรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รัชกฤต จิราตลธนกฤต	347
• การศึกษาประสิทธิภาพในการยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย <i>Xanthomonas campestris</i> บนลำโงของสารสกัดพืชสมุนไพรบางชนิด เรณู อยู่เจริญ	355
• แนวทางการส่งเสริมการตลาดบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนมาใช้บริการรถไฟฟ้าความเร็วสูงของกลุ่มผู้โดยสารชาวไทยที่ใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ในเส้นทางกรุงเทพ-พิษณุโลก วรปรัชญ์ โยเหลา	364
• คนตรีในประเพณีบุญหลวง อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย รวาวุฒิ เรืองบุตร	371
• การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ภูมิพิงศ์ บัวชัย	378
• การศึกษาสมรรถนะทีมหมอบครอบครัว ศรีสุตา งามขำ	390
• สภาวะที่เหมาะสมของการหมักเอทานอลจากแป้งเหลือทิ้งโรงงานผลิตขนมจีนที่ผ่านการย่อยด้วยกรดซัลฟิวริก ศรีอุบล ทองประดิษฐ์	399
• การวิเคราะห์ปัจจัยด้านการจัดการองค์กรและมิติวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อผลประกอบการของบริษัทข้ามชาติที่มีกิจการในประเทศไทย : กรณีศึกษาบริษัทข้ามชาติสัญชาติญี่ปุ่น ศิริพร บัวเพชร	405
• การศึกษาเพลงร่ำมะนา บ้านหนองสีนวล อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ สมทรง กฤตมโนรถ	414

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
● การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพเตาเผาถ่านขนาด 200 ลิตร แบบแนวนอนที่มีตำแหน่งของช่องระบายอากาศต่างกัน สมฤดี จินทิม	423
● บทบาทของท้องถิ่นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนระดับโลก สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์	432
● ศึกษาวิเคราะห์หลักพุทธธรรมที่ปรากฏบนจิตรกรรม ฝาผนังในอุโบสถวัดภูมินทร์ อ. เมือง จ. น่าน สำเนียง วรรณทอง	440
● การพัฒนาแบบจำลองการพยากรณ์ปริมาณน้ำที่ไหลเข้าเขื่อน โดยประยุกต์ใช้หลักการฟิชชี่ลอจิก : กรณีศึกษาเขื่อนสิริกิติ์ สิทธิพร พรอุดมทรัพย์	449
● เศรษฐกิจการเมืองว่าด้วยการปรับตัวของชุมชนชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ตอนโยบายรัฐ : กรณีศึกษาพื้นที่ภูทับเบิก จังหวัดเพชรบูรณ์ สิริพร เพียพันธ์	457
● การใช้สีจากพืชเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ สี แสงอินทร์	465
● การกำจัดซีโอดีในน้ำเสียจากห้องปฏิบัติการเคมีด้วยหินเพอร์ไลต์ลพบุรี สุชาดา สวัสดิ์	476
● การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเศรษฐมิติเบื้องต้นด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักศึกษาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สุพิชชา ไซติกำจร	486
● กระบวนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี สุรัชย์ ชูคง	494
● การประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยใช้ CIPP Model สุรภา เกตุมาลา	501

เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชน
บ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

Sustainable Development Economics and Community Development:
A case Study of Dong Mun Lek Village, Dong Mun Lek Sub-district,
Mueang District, Petchabun Province.

จรรยาพัทธ์ สุวรรณศักดิ์*
ณัฏฐ์ เขียวงาม**

บทคัดย่อ

งานวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน และเพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหารวมถึงอุปสรรค ในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนประชาชนในชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 15 คนและผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยคือ ระหว่าง มกราคม 2558 – กันยายน 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือการสำรวจสภาพชุมชน และการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก คือ ปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้นในชุมชน บทบาทของผู้นำชุมชน การตอบสนองนโยบายของรัฐบาล การถ่ายทอดเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนในชุมชน ผ่านศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่เป็นการรวบรวมความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ มาผสมผสานและเป็นหลักสูตร ในการพัฒนาอาชีพหลัก สร้างอาชีพรอง และอาชีพเสริม ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ได้แก่ ปัญหาด้านการศึกษาและการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน ปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างคนในชุมชน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม อุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก คือ อุปสรรคในเรื่องของนโยบายรัฐบาลไม่มั่นคง และ อุปสรรคในเรื่องความไม่เข้าใจหลักหรือความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง การแก้ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก คือ การทำความเข้าใจกับประชาชนว่าการพัฒนาเป็นหน้าที่ของคนในชุมชนที่ต้องร่วมมือกันที่จะตั้งใจพัฒนาชุมชนของตนเอง ผู้นำต้องมีการเสียสละ ความยุติธรรม เป็นตัวประสานให้ประชาชนในชุมชนมีความสามัคคี ช่วยเหลือกัน และมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ส่วนการจัดอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก คือ การเตรียมความพร้อมในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐบาลไม่มั่นคง และ การทำความเข้าใจหลักหรือความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง ทั้งนี้ แนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก คือ การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายนอกชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และ การนำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบรรจุเป็นวิชาเรียนแก่นักเรียนได้มีความเข้าใจและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ : เศรษฐกิจพอเพียง, การพัฒนาชุมชน, การปรับใช้นโยบายรัฐบาล

* อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
email: par_niti_lovely14@hotmail.co.th

** อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
email: mooc_212@hotmail.com

Abstract

This is quantitative research purposed on study the application the sustainable development economics in the community development and to study the problems and solutions in the application the sustainable development economics in the community development in Dong Mun Lek village, Dong Mun Lek sub-district, Mueang district, Petchabun province. Sample is 15 Don Mun Lek representatives and 5 community leaders. The research duration between January 2015 – September 2016. The research instrument and methodology are a community survey and an in-dept interview.

Result of the research are as follow : A push factors on the application the sustainable development economics in the community development in Dong Mun Lek village are; a household debt, roles of community leaders, a reaction on state policies, a knowledge passing on via the community learning centers; - where is a place of community knowledge and experience collecting and applying into curriculums on occupations jobs and part-time jobs making. Problems of the application the sustainable development economics in the community development in Dong Mun Lek village are; people educational capability, intra-community conflicts, economics and socio-cultural problems. Obstacle barriers to development in Dong Mun Lek village are; the inconsistency of state policies and the below-par on the sustainable development principles understanding. The problems solution methods of the community development in Dong Mun Lek village are; the constructing on knowledge cogitation about a community development as a civic duty which is required a community cooperation, a dedicated and just community leaders who take actions as a community coordinator and have abilities to educate people. The get rid of problems in the application the sustainable development economics in the community development in Dong Mun Lek village are; a preparation on the forthcoming inconsistency of state polices, a cogitation on the sustainable development economics principles. At all events, public relations, inter-community networking, intra-community's participatory culture constructing, and educating the sustainable development economics principles as a school; subject.

Keywords : sustainable development economics, community development, state policies implication

บทนำ

จากแนวทางการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนมีความสำคัญสืบเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกประเทศของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวคิดเศรษฐกิจศาสตร์ทุนนิยมและระบบเศรษฐกิจโลกของประเทศทางตะวันตก เน้นความเจริญก้าวหน้า การขยายตลาด และการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพิ่มมากขึ้น แนวคิดดังกล่าวนี้เข้ามามีอิทธิพลต่อแนวคิดทางการพัฒนา และแนวคิดทางการบริหารจัดการภายในประเทศ และในชุมชน ของไทยที่ผ่าน มา ตัวอย่างเช่นในปี 2517 ช่วงกลางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) และในช่วงฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2535) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ขณะนั้นเศรษฐกิจของประเทศ ขยายตัวอย่างมากตามแนวคิดระบบทุนนิยมดังกล่าว

ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในปีพ.ศ. 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทุนนิยมไทยที่มีรูปแบบพึ่งพาระบบทุนนิยมโลกมาตั้งแต่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 คือ วิกฤตเศรษฐกิจได้ทำให้สถาบันการเงินและธุรกิจจำนวนมากได้รับความเสียหายและต้องล้มละลายประชาชนโดยทั่วไปได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากราคาสินค้าและค่าครองชีพที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็วมีคน จำนวนไม่น้อยที่ต้องตกงานจนเกิดการขับแรงงานอพยพกลับคืนท้องถิ่น ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของการกระจาย รายได้ระหว่างชนบทกับเมือง และระหว่างกลุ่มคนในสังคมรุนแรงยิ่งขึ้น นอกจากนี้การชะงักงันของการเติบโตทางเศรษฐกิจ ยัง ก่อให้เกิดความลดลงในการลงทุนและการบริโภคอย่างรวดเร็ว ดังนั้นเพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจมิให้กระทบต่อ ระบบต่าง ๆ ของสังคมไทยทั้งหมด รัฐบาลไทยจึงหันไปเน้นภาคเศรษฐกิจแบบยังชีพในชนบท ซึ่งเป็นภาคการผลิตที่ไม่ได้รับ ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโดยตรง เป็นภาคที่รองรับแรงงานที่ประสบปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจให้กลับไปพึ่งพิงทรัพยากรเท่าที่

มีอยู่ในชนบท เน้นการพัฒนา “พึ่งตนเอง” พร้อมทั้งฟื้นฟูระบบความรู้และความสัมพันธ์ในวิถีการผลิตที่เป็นเศรษฐกิจแบบยังชีพ ถึงพอเพียงขึ้นมาใหม่ (กิตติรัตน์ สืบพันธุ์. 2550, ชุมพลภัทร์ คงธนจารอนันต์. 2550)

ชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นชุมชนเล็ก ๆ เป็นสังคมที่มีความสงบ เรียบง่าย ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ต่อมาได้รับอิทธิพลจากภายนอก ได้ส่งผลให้ชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เปลี่ยนไปจากเดิม มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจมากขึ้น มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้ชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เกิดการพัฒนาไปในรูปแบบทุนนิยม ที่มีนายทุนเข้ามาแสวงหากำไรจากการขยายตัวของความเจริญมากขึ้นทุกปี ทำให้ชุมชนเกิดความเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้ชุมชนเกิดความอ่อนแอ ขาดการพึ่งพาอาศัยกัน ต่างชิงดีชิงเด่นกัน ขาดการมีส่วนร่วมในการอยู่ร่วมกัน ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากประชาชนในชุมชนหันมาปลูกพืชเชิงเดี่ยวกัน เพื่อต้องการให้ได้ผลผลิตที่มีจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการใช้สารเคมีเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนในชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่าง ๆ ตามมามากมาย ส่งผลกระทบให้ชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ต้องมีการปรับตัวตามระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป งานวิจัยนี้จึงต้องการ 1) ศึกษาการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2.) ศึกษาปัญหาอุปสรรค ในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 3.) แนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีการวิจัย

รูปแบบการศึกษา การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยสำรวจสภาพชุมชน (Community survey) โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อศึกษาหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ตามทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามลำดับขั้น (The Stages of Economic Growth Theory) ของ Walt Whiman Rostow

ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนในชุมชนจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสี่กลุ่ม คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ ตัวแทนประชาชนในชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 15 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ช่วงเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง มกราคม 2558 – กันยายน 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งหัวข้อของการสัมภาษณ์ออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้ คือ (1) การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ (2) ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ (3) แนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ (4) แนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการเข้าสู่สนามและการกำหนดบทบาทผู้วิจัย (Entry to the field & Establishing the role) โดยกำหนดบทบาทของผู้วิจัยเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data) เพื่อศึกษาสถานการณ์ และถอดบทเรียนเกี่ยวกับการการพัฒนาชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามเกี่ยวกับการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาจัดหมวดหมู่แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าเชิงแหล่งข้อมูล และเชิงวิธีการ จากนั้นนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ความเป็นเอกพันธ์ และเสนอผลงานวิจัยแบบอธิบายและพรรณนา โดยผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าชุมชนบ้านดงมูลเหล็กได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ได้อย่างไร

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จากแทนประชาชนในชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 15 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน มีวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย คือ เพื่อศึกษาการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อศึกษา ปัญหาอุปสรรค ในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อศึกษา แกไขปัญหา และอุปสรรคในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ แนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการวิจัย จากการศึกษาพบว่า

(1) ปัจจัยที่มีผลในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ปัญหาหนี้สินของประชาชนที่เกิดขึ้นในชุมชน บทบาทของผู้นำชุมชน การตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล การถ่ายทอดองค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนในชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นการรวบรวมความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ มาผสมผสานและเป็นหลักสูตร ในการพัฒนาอาชีพหลัก สร้างอาชีพรอง และอาชีพเสริม

(2) ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ปัญหาด้านการศึกษาและการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน ปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างคนในชุมชน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม อุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ อุปสรรคในเรื่องของนโยบายรัฐบาลไม่มั่นคง และอุปสรรคในเรื่องความไม่เข้าใจหลักหรือความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

(3) แนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการแก้ปัญหาของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน บ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ การทำความเข้าใจกับประชาชนว่าการพัฒนาเป็นหน้าที่ของคนในชุมชน ที่ต้องร่วมมือกันที่จะต้องใจพัฒนาชุมชนของตนเอง ผู้นำต้องมีการเสียสละ ความยุติธรรม เป็นตัวประสานให้ประชาชนในชุมชนมีความสามัคคี ช่วยเหลือกัน และมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ส่วนการจัดอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ การเตรียมความพร้อมในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐบาลไม่มั่นคง และ การทำความเข้าใจหลักหรือความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

(4) แนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายนอกชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และ การนำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบรรจุเป็นวิชาเรียนแก่นักเรียน ซึ่งเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้มีความเข้าใจและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างแท้จริง และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ทำให้ชุมชนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ทั้งทางด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

วิจารณ์ผล

การวิจัยเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จากแทนประชาชนในชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการศึกษาประเด็นสำคัญดังนี้

(1) ปัจจัยที่มีผลในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีปัจจัยสำคัญคือ การถ่ายทอดองค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนในชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นการรวบรวมความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ มาผสมผสานและเป็นหลักสูตร ในการพัฒนาอาชีพหลัก สร้างอาชีพรอง และอาชีพเสริม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริคือ การวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดทิศทางในการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น และส่งเสริมการเรียนรู้ก่อนลงมือปฏิบัติจริง

(2) ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ปัญหาด้านการศึกษาและการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน ปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างคนในชุมชน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูล

เหล็ก คือ นโยบายรัฐบาลไม่มั่นคง และความไม่เข้าใจหลักหรือความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา เต๊ะชั้นหมาก (2556) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(3) แนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ การทำความเข้าใจกับประชาชนว่าการพัฒนาเป็นหน้าที่ของคนในชุมชนที่ต้องร่วมมือกันที่จะต้องใจพัฒนาชุมชนของตนเอง ผู้นำต้องมีการเสียสละ ความยุติธรรม เป็นตัวประสานให้ประชาชนในชุมชนมีความสามัคคีช่วยเหลือกัน และมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ส่วนการจัดอุปสรรคของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก คือ การเตรียมความพร้อมในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐบาลไม่มั่นคง และการทำความเข้าใจหลักหรือความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (วิธิปสิทธิกร) (2556) ที่ศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุน ในกิจกรรมต่างๆ อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยการรวมกลุ่ม กิจกรรมเป็นเครือข่ายชุมชนและการมีส่วนร่วมที่ดีของประชาชน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(4) แนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายนอกชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และการนำเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบรรจุเป็นวิชาเรียนแก่นักเรียน ซึ่งเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจได้มีความเข้าใจและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างแท้จริง และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ทำให้ชุมชนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ทั้งทางด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตรงกับหลักการ “ระเบิดจากข้างใน” โดยการสร้างและปลูกจิตสำนึก สร้างภูมิคุ้มกันจากภายในจิตใจเป็นรูปแบบการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุป

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามลำดับขั้น (The Stages of Economic Growth Theory) คือ เน้นการทำเกษตรแบบดั้งเดิม สอดคล้องกับ ขั้นระบบเศรษฐกิจสังคมแบบดั้งเดิม การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีน้อยมาก เพราะอาชีพหลักคือการเกษตรนั้นยังไม่มีเทคโนโลยี การพออยู่พอกิน สอดคล้องกับ ขั้นเตรียมการพัฒนา เป็นระบบที่สังคมได้มีการติดต่อค้าขายกับสังคมภายนอกมากขึ้น เพราะการคมนาคมติดต่อกันสะดวกสบายขึ้น สถาบันทางสังคมเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันอย่างชัดเจน การประกอบอาชีพเริ่มพัฒนามากขึ้น ทั้งปริมาณและคุณภาพ มีการขยายตัวเพื่อเพิ่มคุณภาพการผลิต ผลผลิตกลายเป็นการผลิตเพื่อส่งขายมากขึ้น ขั้นนี้มีการนำเทคโนโลยีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้มากขึ้น อยู่ดีกินดี สอดคล้องกับขั้นเข้ากระบวนการพัฒนา เป็นระยะที่มีการตื่นตัวด้านการลงทุนทุกสาขา ทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา โดยภาคอุตสาหกรรมได้รับความสนใจมากที่สุด อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นรวดเร็วมาก มีโครงสร้างทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ขั้นอยู่ดีมีสุข สอดคล้องกับ ขั้นทะยานเข้าสู่ภาวะของความอุดมสมบูรณ์ ขั้นนี้เป็นผลจากขั้นที่ 3 เมื่อเศรษฐกิจในสังคมขยายตัว ทำให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกในสังคมมีความสะดวกสบายมากขึ้น เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีมากขึ้น มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพแรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานที่มีฝีมือ มีเครื่องทุนแรงเข้ามาใช้แทนแรงงานคนมาก สถานภาพของคนในสังคมส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงที่ต้องการความก้าวหน้าในชีวิตที่สูงยิ่ง ๆ ขึ้นกว่าเดิม ขั้นที่ห้ามีมั่งมีศรีสุข สอดคล้องกับ ขั้นอุดมสมบูรณ์ เป็นขั้นที่สมาชิกในชุมชนมีมาตรฐานการครองชีพสูงมาก มีเครื่องมือใช้ที่คุณภาพสูงคอยอำนวยความสะดวก วิถีชีวิตส่วนใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่มาก ประชาชนมีการบริโภคที่สมบูรณ์โดยทั่วหน้ากัน มีการจ้างงานเต็มที่ ประชาชนมีความรู้สึกมั่นคง ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้น การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนจึงสอดคล้องกับวิวัฒนาการทั้งห้าขั้น ของทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต การวิจัยเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถตอบคำถามถึง การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาชุมชนบ้านดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ยังไม่ได้เจาะลึกถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ดังนั้น เพื่อให้ครอบคลุมว่าการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนมีทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนดีมากขั้นจึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้